

offentlige Gudstjeneste, som have Lyft dertil, men medens den nugældende Lov har opfattet For- maalet saaledes, at hele Lyendeklassen f. Ex. og- saa hørte med til dem, man maatte søge at skaffe en Hviledag, er det nu Meningen at lade hele denne Del af Befolkningen, der i sine Livsforhold er afhængig af Andre, aldeles ude af Sigte. Paa Landet f. Ex. kan efter dette Forslag alle Jord- brugere, baade store og smaa, ikke blot for sig selv men ogsaa for deres Lyende, aldeles udslette Forstjellen mellem Sverdag og Helligdag; de kunne pløje, saae, harve, høste, grave Grøfter, grave Mergel, skjære Løv, kjøre dem hjem, kort sagt foretage alle mulige Arbejder, der høre til Landbruget, naar kun ikke dertil anvendes Maskiner, som gjøre Larm, i Nærheden af beboede Steder. Der er, hvis dette Forslag bliver til Lov, ikke det Mindste i Veien for, at Landmænd selv paa de 3 store Helligdage kunne f. Ex. sætte deres Folk til at age Gjødning fra den tidligste Morgen til den sidstgjorte Aften. Nu er der Ingen, der villigere end jeg skal indrømme, at der ikke gives noget Omraade af det borgerlige Liv, hvor det er vanskeligere at give nogenformelt Regel Lovkraft, end netop paa dette; thi det ses baade af den Lovgivning, der bestaar, og af det Forslag, her ligger for, hvor mangfoldige Undtagelser man maa lade finde Sted, og det vil vise sig ved Gjennemførelsen af Lovens Bestemmelser, hvor mangfoldige Uligheder der vil komme frem, og hvor mange Gange Politiet maa være nødt til eller i alt Fald stærkt fristet til at se igjennem Fingre med Lovens Dpresholdelse. Undtagelserne ville overalt være saa mange, at Reglen saa at sige næsten helt bliver horte, og det er allerede bemærket af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse), hvor meget det bidrager til at svække Agtelsen for Loven, naar den enten ikke kan gennemføres ligelig, eller der ogsaa maa ses altfor meget gennem Fingre med dens Dpresholdelse. Af disse Grunde staar det for mig som for flere andre ærede Talere, der have udtalt sig om denne Sag, at det er et stort Spørgsmaal, om man overhovedet skal give Lov- regler for de her omhandlede Forhold. Men hvis denne Synsmaade ikke kan trænge igjennem, — og det anser jeg selv for at være meget tvivl- somt — saa staar det ligeledes som tvivlsomt for mig, naar man overhovedet vil give Regler for Hviledagens Helligholdelse, om man da gjør vel i at lade hele den Del af Landets Borgere, hvis Livsforhold ere afhængige af Andre, være aldeles uden Lovens Bærn. Ved Siden deraf kan jeg

ikke lade være at udtale, at, naar Staten overho- vedet vil give sig af med at søge at skaffe sine Borgere Søndagshvile, saa burde den først og fremmest søge at skaffe denne tilvøie for sine egne Embeds- og Bestillingsmænd. Nu vil man maaske svare: ja, det er slet, saavidt det kan lade sig gjøre ved Lovens § 6; men, ved at se denne Paragraf efter, vil man se, at ogsaa her blive Undtagelserne saa mange, at det er saare tvivlsomt, om man kan tale om nogen Regel. Der er f. Ex. hele den store Mængde af Jern- bane-, Post- og Telegrafembeds- og Bestillings- mænd, hvorom der ikke tales med en eneste Sta- velse, at der skal tages noget Hensyn til dem, og dog kunne disse Folk, som have et stærkt Skid, og mange Gange for de Flestes Vedkommende saae saare ringe Løn, nok trænge til, naar der over- hovedet skulde gøres Noget ad Lovens Bei i den Retning, at man søgte at skaffe dem nogen Hvile om Søndagen. Jeg skal ikke indlade mig paa nogen af de dybtgaaende Undersøgelser, der have fundet Sted med Hensyn til Forslagets § 7, dens Overensstemmelse med Grundloven eller ikke. Det er Fortolkningernes Lid, sagde igaar det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), og vi have jo ogsaa hørt her, hvorledes man baade fra den ene og fra den anden Side har ud- folbet en stor Skarpsindighed med Hensyn til For- tolkninger. Jeg skal ikke følge Noget ad denne Bei, dels fordi Fortolkningskunsten gaar høiere end min Indsigt og mine Øner, dels fordi det i det her omhandlede Tilfælde staar for mig som temmelig unyttigt. Thi Sagen er den; vi have en Fortolkning af en Myndighed, som vi ikke ere i Stand til at underkjende, og som har gjort Til- standen i den Henseende, som her er Tale om, utaa-elig, og jeg kan derfor ikke se Andet end, at § 7 er et Fremskridt, idet den, selv om den ikke bliver udvidet, som jeg for mit Vedkommende godt kunde ønske, allige- vel er et Fremskridt, som maa anerkjendes, idet den fører os fra en utaaelig Tilstand til en Til- stand, som vi i en Række af Aar fra Grundlovens Givelse til de allersidste Aar ikke have fundet utaaelig. Det forekommer mig imidlertid, at den gjerne kunde taale nogen Udvidelse. Jeg skal for Exempel nævne et eneste Forhold, som der er sigtet til i § 5, andet Punktum, og som omtales i Motiverne, nemlig Skytteøvelser. Det forekom- mer mig, at, da det indrømmes i Motiverne, at disse Øvelser have en vis Betydning for Landets Forsvar, og at deres Afholdelse om Søndagene endog før Kl. 4 hidtil er bleven taalt, behøver man ikke saaledes at gjøre det afhængigt af Over-